

S pomocí Boží...

Příběh, který vám budu vyprávět, se skutečně stal a nesmazatelně se zapsal do historie naší rodiny. Jeho účastníkem byla i moje babička Jaruška, které v době, kdy se začal odvíjet, bylo osm let.

Už čtvrtý rok světem zmítala druhá světová válka. Lidé umírali na bojištích, v koncentračních táborech i v zázemí, civilisty ovládal všudypřítomný strach... Malá holčička nic nevěděla o hrůzách a nesmírném utrpení. Žila se svými rodiči na statku na Vysočině, radovala se, že už může chodit do školy, a chtěla si hrát a trávit čas jako každé jiné dítě. Malá vesnička se nezdála být pro nikoho příliš významná, a tak zde vládli relativní klid.

Tatínek Josef i maminka Božena tvrdě pracovali na statku a Jaruška podle svých sil pomáhala.

Jednoho dne přijel tatínek s koňmi domů. Vzal si maminku stranou do světnice, aby s ní promluvil mezi čtyřma očima. Maminka si i po letech přesně vzpomínala na první okamžik hrůzy, která ji zachvátila, když se jí Josef zeptal, co by tomu říkala, kdyby na nějakou dobu ukryli dva lidi, které hledá gestapo. V tu chvíli ani sám nevěděl proč, věděl jen, že ho o tu pomoc požádal kněz této farnosti, který je momentálně ukrýval. Až mnohem později se dověděl, že starší z obou mužů, také Josef, byl členem místní odbojové skupiny a že byl jediný, koho ještě nechytili. Maminka měla ještě v živé paměti, jak v nedaleké vesnici postříleli Němci celou rodinu za pomoc partyzánům.

Přesto ten okamžik hrůzy netrval dlouho. Maminka byla ženou činu a vždy se řídila tím, že, pokud chce člověk pomoci, musí to udělat, když je třeba, nikoli až se mu to bude lépe hodit.

„A kdy přijdou?“ zeptala se tiše.

„Už jsou tady,“ odpověděl tatínek a téměř se neodvažoval podívat se jí do očí.

Maminka jen překvapeně zvedla obočí. „Tak dobře, postaráme se o ně. S pomocí Boží to nějak zvládneme.“ Josef se usmál. Znal svou ženu dobře, znal její dobré srdce a kurážnou mysl a věděl, že vše svěříje do Božích rukou.

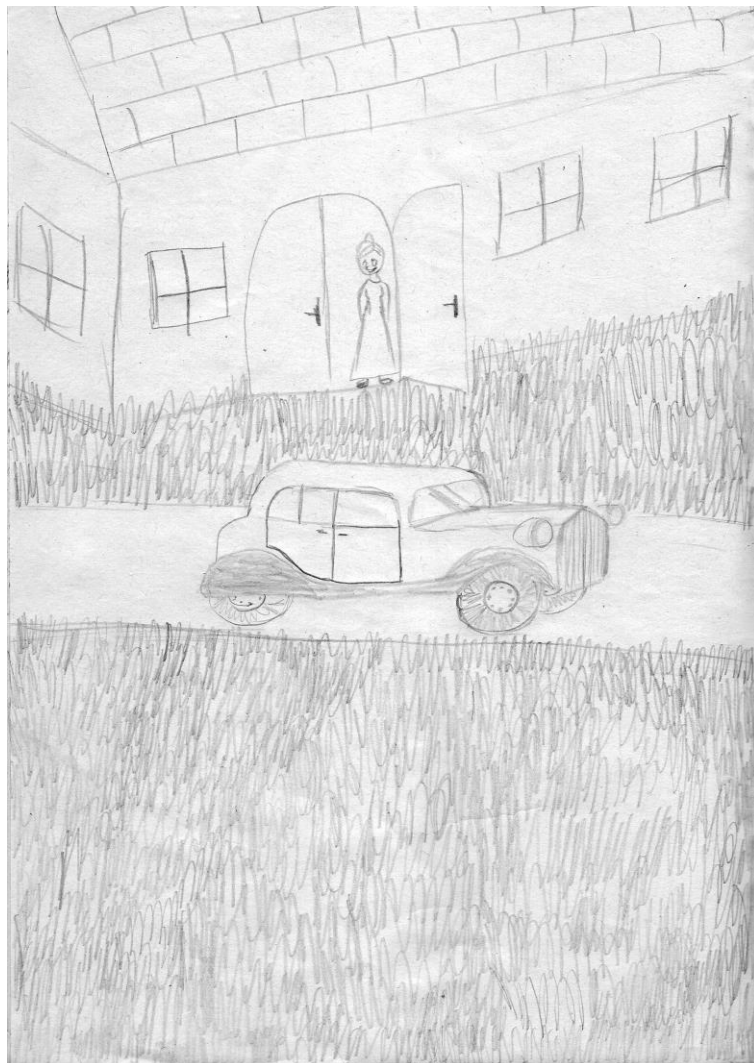
Josef a Jan zůstali na statku. Tatínek jim vyrobil úkryt na půdě, ale po nějaké době se zabydleli na výměnku a ve dne chodívali do dědečkovy kolářské dílny. Josef byl silný kuřák a svému zlovyku nedokázal odolat. Malá Jaruška nevěděla nic o zvláštních hostech, aby se někde nechtěně neprořekla. I její dědeček byl kuřák, a tak mu někdy, když za ním po práci zaskočila do dílny, říkala s varovně vztyčeným ukazováčkem: „Dědečku, dědečku, nějak moc tady kouříte!“

Jednou, než odešla do školy, rozběhla se Jaruška nečekaně na výměnek. Za stolem uprostřed světnice uviděla Jana, kterého neznala, a Josefa, který si sice zakryl obličej rukama, ale pozdě. Jaruška ho znala dobře, vždyť bydlel na druhém konci vesnice. „Co tady asi dělá takhle brzy?“ pomyslela si, ale otočila se na patě a utíkala do školy.

Když přišla ze školy, snažil se ji dědeček podezřele rychle zaúkolovat. Jaruška proti jeho předpokladu hlad neměla a hned vyrazila ven. Po dvoře se však právě přesunovali do dědečkovy dílny oba hosté, které překvapila ráno. Tajemství bylo definitivně vyzraženo.

Maminka s tatínkem jí vysvětlili, jak důležité je, aby o těchto pánech nikdo nevěděl. Možná to úplně nechápala, vnímala ale naléhavost maminčina hlasu a ta stačila. Nebyla upovídáná a navíc získala nové kamarády, s nimiž mimo jiné po škole chodila hrát karty.

Za nějaký čas se Josef rozhodl, že se tajně podívá domů. Všichni ho od toho kroku zrazovali, ale málo platné, nenechal si říct. Pozdě večer, spíše už v noci, se vypravil domů. Ráno, když seděl u snídani, všimla si najednou jeho žena, že před vraty zastavilo auto a z něj skáče voják v německé uniformě.



Další pak bylo dílem jen několika sekund. Josef měl už dřív doma připravený úkryt, malý prostor přímo pod stolem. Teď do něj skočil, jeho žena za ním hodila popelník i s nedopalky, přitáhla stůl, přímo na úkryt postavila ošatku s husou, která tam právě seděla na vejcích, popadla košík a vykročila ven, jako že jde na dvorek. Na zápraží se už srazila s prvním vojákem.

„Kde je váš muž?“ křičel na ni tak, jak to umí jen ti, co zastrašují, protože mají tu moc.

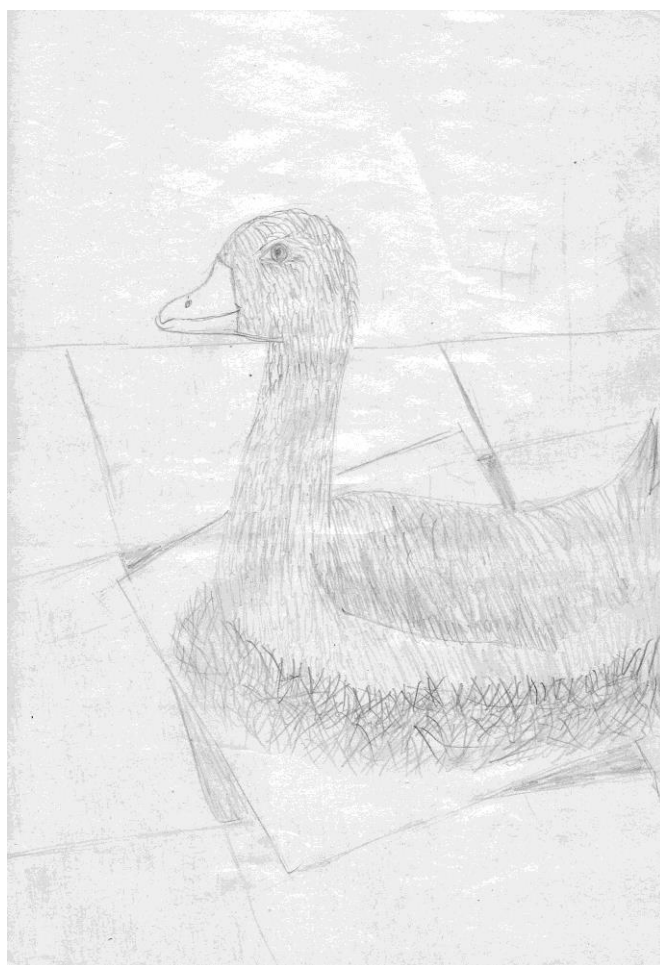
„To bych také ráda věděla,“ opáčila statečně, „neviděla jsem ho už několik měsíců.“

„Však my si ho najdeme!“ To už se to na dvorku vojáky jen hemžilo. Prohledali vše, kam se jen dalo nahlédnout nebo schovat, prolezli světnici i pokoje, půdu i sklep.

„Můžeme prostřílet seno?“ ptal se důstojník.

„Klidně střílejte, jak chcete, pokud to nechytne, je mi to jedno,“ držela se stále statečně Josefova žena.

Vojáci zuřili, prohledávali vše znovu a znovu, ale naštěstí je nenapadlo hledat pod husou! A tak nakonec odjeli s nepořízenou.



Mezitím vesnicí letěl jeden hlas – přijelo gestapo!!!

Maminka s tatínkem se obávali nejhoršího, vlastně čekali, že si pro ně gestapo přijde.

„Já musím pryč,“ panikařil Jan. „Oni si pro mě přijdou...“

Tatínek se ale rázně postavil proti: „Nikam nepůjdeš!“ okřikl ho. „Přijeli na udání, jinak by tu nebyli. A kdyby věděli o nás, přijeli by rovnou sem. Když půjdeš ven, chytí tě a všichni jsme ztraceni. Určitě hlídají okolí, vběhneš jim přímo do náruče. Takže sed' a zachovej klid!“ Pak se setkal očima s maminkou a v jejích očích četl: „S pomocí Boží...“

Sám se pak vyplížil na humna, na zadní zahradu, aby se porozhlédl. A viděl. Od té chvíle znal udavače, který možná ale nebyl jediný. Nikdy to ale nikomu neřekl, protože ho při činu nechtyl. Svěřil se jen manželce, a tak to jméno zná dodnes pouze rodina.

Gestapo odjelo, nikdo nepřišel a ani Josef se neobjevil. Přišel až třetí den těsně nad ránem, velkým obloukem z humen a v ženských šatech. Už nikdy se domů neodvážil.



Josef i Jan se na statku šťastně dočkali konce války. Zachráněni tak byli nejen oni, ale i jejich rodiny. A překvapivě také celá odbojová skupina. Když její členové pochopili, že chybí jen Josef, všichni svorně vypovídali, že on je ten hlavní. A německý smysl pro pořádek si dal za cíl soudit všechny společně. Pokaždé, když se otevřely dveře cely, všichni jen doufali, že nevedou Josefa. A tak se stali svědky osvobození, sice věznění, ale živí.

Tatínek s maminkou a Jaruškou dále žili a pracovali na svém malém statku. V 50. letech zažili na vlastní kůži lidové samosoudy a byli odsouzeni jako kulaci. Přišli o veškeré pozemky i zvířata, ale jen pouhou náhodou nebyli vystěhováni ze svého domu jako mnoho jiných. S pomocí Boží...

Nikdy je ani nenapadlo, že by měli očekávat vděčnost nebo se jí jakkoli dovolávat. Maminka vždy zastávala názor, že slušný člověk nepomáhá za odměnu. Nechlubili se s tím, co udělali, a vlastně si nikdy ani nepřáli, aby to někdo věděl. Podle nich to nebylo nutné. A jejich potomci toto přání respektují a ctí. Přes veškeré těžkosti spolu žili vždy ve svornosti a lásce a ze své malé dcery vychovali stejně dobrého člověka.

S pomocí Boží...